

ကမ္ဘာလွှမ်းမည့် မြန်မာ့နှမ်း

ဒေါက်တာချစ်

ကမ္ဘာလွှမ်းမည့် မြန်မာ့နှမ်း

မြန်မာနိုင်ငံအဖို့ အရေးကြီးသော ပြည်ပပို့ကုန် ကောက်ပဲသီးနှံ အမယ်တစ်မျိုး ဖြစ်သည့် ဆီထွက်သီးနှံ နှမ်းစိုက်ပျိုးခြင်း၊ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်သို့ ထိုးဖောက်ခြင်း၊ နိုင်ငံတကာဝယ်လက်များ မြန်မာနိုင်ငံတွင်း အခြေချခြင်း အပါအဝင် မြန်မာ စားသုံး ဆီဈေးကွက်တွင် နှမ်းဆီနှင့် မြေပဲဆီများ၏နေရာတွင် စားအုန်းဆီ အစားထိုး ဝင်ရောက်လာခြင်းအကြောင်းများ ရေးသားဖော်ပြထားသည့် စာအုပ်ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့နှမ်း အဓိကဝယ်လက်များဖြစ်ကြသော ဂျပန်နိုင်ငံနှင့် တရုတ်နိုင်ငံတို့ မြန်မာ့နှမ်း ဈေးကွက်အတွင်းသို့ ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ဝင်ရောက်လာပုံကို အကျယ်တဝင့် ရေးသားထားသည်။ အထူးသဖြင့်မြန်မာ့နှမ်းအိတ်စပို့ဈေးကောင်းရစေရန် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ လက်တွဲခေါ်ယူမှုကို အသေးစိတ် ရေးဖော်ပြထားသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံ၏ နှစ်ရှည်ကြာ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အဆင့်ဆင့်ကူညီပြသမှုကြောင့် မြန်မာ့နှမ်းအရည်အသွေးတိုးမြှင့်လာမှု၊ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ဖောက်ထွင်းလာနိုင်မှုတို့ကို ပုံဖော်ထားသည်။

ထို့ပြင် မြန်မာ့နှမ်းဆီနှင့် မြေပဲဆီဈေးကွက်တွင် စားအုန်းဆီ အစားထိုး ဝင်ရောက်လာပြီး နှမ်းဆီစားသုံးမှု လျော့ကျလာခဲ့ချိန်တွင် တစ်ဖက်ကလည်း နှမ်း၊ နှမ်းဆီ၊ အဆင့်မြင့်စားနှမ်းထုတ်ကုန်များကို ပြည်ပသို့ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် တင်ပို့နိုင်သော နိုင်ငံအဖြစ်သို့ တက်လှမ်းနိုင်ရေး၊ နိုင်ငံ၏ ဆီစားသုံးမှု လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် ဆီအုန်းစိုက်ခင်းများမှ ဆီအုန်းအသီးများကိုပြည်တွင်း၌ကြိတ်ခွဲ၍ စားအုန်းဆီထုတ်လုပ်ပြီး ပြည်တွင်း၌ လုံလုံလောက်လောက် စားသုံးနိုင်ရေး၊ ဆီအုန်းကို တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် စားအုန်းဆီအင်ပို့တာနိုင်ငံ (palm oil importing country) နိုင်ငံအဆင့်မှ စားအုန်းဆီ အိတ်စပို့တာနိုင်ငံ (palm oil exporting country) အဆင့်သို့ ကူးပြောင်းနိုင်ရေးတို့ကို ရည်ရွယ် ရေးသား ဖော်ပြထားသည်။

ကမ္ဘာလွမ်းမည် မြန်မာ့နှမ်း

ဒေါက်တာချစ်

မာတိကာ

စာရေးသူ၏ အမှာ	၇
နိဒါန်း	၉
၁ မြန်မာ့နှမ်း ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်သို့ စတင်ဝင်ရောက်ခြင်း	၁၃
၂ မြန်မာ့နှမ်းနက်အား ဂျပန်နိုင်ငံ စတင်ဝယ်ယူခြင်း	၂၅
၃ ဂျပန်ကုမ္ပဏီများ ပြည်ပနိုင်ငံများမှ နှမ်းအား ဝယ်ယူတင်သွင်းပုံ	၄၅
၄ နှမ်းကိုဂျပန်နိုင်ငံသို့ သင်္ဘောတင်ခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်အဆင့်ဆင့်	၉၃
၅ ဂျပန်နှမ်းထုတ်လုပ်သူများ အာရုံစိုက်သည့် မြန်မာ့နှမ်းစိုက်ဒေသများ	၁၁၇
၆ မြန်မာ့ဆီကြိတ်နှမ်း ပြည်ပဈေးကွက် ထိုးဖောက်နိုင်မှုအခြေအနေ	၁၅၁
၇ မြန်မာ့နှမ်းဈေးကွက်သို့ တရုတ်ဝယ်လက်များ ဝင်ရောက်လာခြင်း	၁၅၇
၈ မြန်မာ့နှမ်းဆီနှင့် ပဲဆီဈေးကွက်သို့ စားအုန်းဆီ အစားထိုးဝင်ရောက်လာခြင်း	၁၆၉
၉ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဆင့်မြှင့်နှမ်းဆီ ထုတ်လုပ်ရေး	၁၉၃
၁၀ မြန်မာ့ရိုးရာ နှမ်းအစားအစာများ	၂၀၇
နိဂုံး	၂၁၇

စာရေးသူ၏ အမှာစာ

စာရေးသူသည် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန၌ ၁၉၇၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၉ ခုနှစ်အထိ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် တာဝန်ထမ်းရွက်ခဲ့စဉ် ဂျပန်နိုင်ငံ၊ တိုကျိုမြို့ရှိ မြန်မာ သံရုံးတွင် ၁၉၇၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်အထိ ဒုတိယအတွင်းဝန်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၉ ခုနှစ်အထိ ပထမအတွင်းဝန်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အလုပ်တာဝန်ဝတ္တရားများကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည့်အချိန်၌ ရရှိခဲ့သော အတွေ့အကြုံများ၊ သံတမန်အလုပ်မှ အနားယူ၍ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၉၂ ခုနှစ်ထိ ဂျပန်နိုင်ငံ၊ တိုကျိုတက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆည်းပူးလေ့လာကာ နိုင်ငံတကာရေးရာဘာသာရပ်၌ ဒေါက်တာဘွဲ့ (Ph. D ဘွဲ့) ကို ဆွတ်ခူးခဲ့စဉ်ရရှိခဲ့သော အသိပညာများ၊ ယင်းနောက် ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ထိ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆောင်ရွက်နေသော အိတိုးချူးကော်ပိုရေးရှင်း ခေါ် ဂျပန်ထရေးဒင်းကော်ပိုရေးရှင်း၏ ဂျပန်နိုင်ငံ၊ တိုကျိုမြို့ရှိရုံးချုပ်တွင်လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်ရုံးခွဲတွင်လည်းကောင်း လုပ်ကိုင်ခဲ့စဉ်ရရှိခဲ့သော အတွေ့အကြုံများအပေါ် အခြေခံလျက် ဤစာအုပ်ကို ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံအဖို့ပြည်ပမှ နှမ်းဝယ်ယူတင်သွင်းမှုအား အရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့်အလျောက်၊ ဂျပန်ကုမ္ပဏီတွင် အလုပ်လုပ်နေသည့် မြန်မာ့နှမ်းတာဝန်ခံတစ်ဦးအနေဖြင့် ၂-၃ နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ်ခန့် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်ခဲ့ရကာ နှမ်းစက်ရုံများအား လှည့်လည်ကြည့်ရှု၍ မြန်မာ့နှမ်းအရည်အသွေး၊ မြန်မာ့နှမ်းစိုက်ပျိုးမှုအခြေအနေများ၊ ပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဂျပန်နှမ်းလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ဆွေးနွေးခဲ့ရပါသည်။ အချိန်အခါအလိုက် မြန်မာ့နှမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဂျပန်နှမ်းကုန်သည်များ၏ သဘောထားကို တိတိပပ သိရှိနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ feedback များကို မြန်မာအိတ်စပို့တာများအား ပြန်လည်အသိပေးရပါသည်။ မြန်မာနှမ်းအိတ်စပို့တာများကိုလည်း ၃-၄ နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ်ခန့် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ခေါ်ဆောင်၍ နှမ်းစက်ရုံများအား လိုက်လံပြသရပါသည်။ ဂျပန်

နှမ်းကုမ္ပဏီများနှင့် မြန်မာ့အိတ်စပို့တာများအကြား နှမ်းပြဿနာကြီးများ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါ မြန်မာ့အိတ်စပို့တာများကို ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ခေါ်ဆောင်ကာ ဂျပန်နှမ်းကုမ္ပဏီများနှင့် တွေ့ဆုံ ဖြေရှင်းစေရပါသည်။

နှစ်စဉ်မြန်မာနိုင်ငံသို့နှမ်းဝယ်ယူရန်လာရောက်သည့် ဂျပန်နှမ်းကုန်သည်များအား အောင်လံ၊ မကွေး၊ ပြည်၊ ကျောက်ဆည်၊ မန္တလေး၊ ရခိုင်ပြည်နယ် ကျောက်တော်မြို့၊ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း စသည့်ဒေသများသို့ လိုက်လံပို့ဆောင်ကာ နှမ်းခင်းများအား လိုက်လံပြသပါသည်။ နယ်နှမ်းပွဲရုံများ၊ ကုန်စည်ခိုင်များ၊ နှမ်းစိုက် တောင်သူများနှင့် တွေ့ဆုံစေပါသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံမှ နှမ်းဝယ်ရန် မှာယူသည့်အခါ နှမ်းစိုက်ဒေသများသို့ သွားရောက်၍ နှမ်းစိစစ်ရွေးချယ်ဝယ်ယူရပါသည်။ နှစ်စဉ်မိုးနှမ်း၊ နွေနှမ်း၊ ဆောင်းနှမ်းစိုက်ပျိုးမှုအခြေအနေများအား မျက်ခြည်မပြတ် လေ့လာရပါသည်။

စားသောက်ကုန် အိတ်စပို့/အင်ပို့ တာဝန်ခံဖြစ်သည့်အလျောက် စားအုန်းဆီ တင်သွင်းမှုကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ စားအုန်းဆီတန်ချိန် သောင်းနှင့်ချီ၍ တင်သွင်းခဲ့ဖူးပါသည်။ မလေးရှားနိုင်ငံသို့ သွားရောက်ကာ ဆီအုန်းစိုက်ခင်းများ၊ စားအုန်းဆီရီဖိုင်နရီများ(refinery)၊ စားအုန်းဆီ အိတ်စပို့ပြုလုပ်သည့်ကုမ္ပဏီများအား တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းရှိ ဆီအုန်းစိုက်ခင်းများအား ကြည့်ရှုလေ့လာခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ စားအုန်းဆီနှင့်ပတ်သက်၍လည်း လက်ရှိအခြေအနေများကို ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

ဤစာအုပ်၏ အဓိကမျှော်မှန်းချက်များမှာ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နှမ်း၊ နှမ်းဆီ၊ အဆင့်မြင့်စားနှမ်းထုတ်ကုန်များကို ပြည်ပသို့ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် တင်ပို့နိုင်သော နိုင်ငံအဖြစ်သို့ တက်လှမ်းနိုင်ရေး တစ်နည်းအားဖြင့် ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးသော နှမ်း/နှမ်းဆီ/အဆင့်မြင့်နှမ်းတင်ပို့သော နိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိရေးနှင့် လက်ရှိ ဆီအုန်းစိုက်ခင်းများမှ ဆီအုန်းအသီးများကို ပြည်တွင်း၌ကြိတ်ခွဲ၍ စားအုန်းဆီ ထုတ်လုပ်ပြီး စားအုန်းဆီများကို ပြည်ပမှ ဝယ်ယူတင်သွင်းရန်မလိုအပ်တော့ဘဲ ပြည်တွင်း၌ လုံလုံလောက်လောက်စားသုံးနိုင်ရေး၊ ဆီအုန်းကို တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် စားအုန်းဆီအင်ပို့တာနိုင်ငံ (palm oil importing country) နိုင်ငံအဆင့်မှ စားအုန်းဆီ အိတ်စပို့တာနိုင်ငံ (palm oil exporting country) အဆင့်သို့ ကူးပြောင်းနိုင်ရေးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

နိဒါန်း

နှမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအဖို့ အရေးကြီးသော ပြည်ပပို့ကုန် ကောက်ပဲသီးနှံ အမယ်တစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ နှမ်းသည် မြန်မာ့ဆီထွက်သီးနှံများအနက် စိုက်ဧရိယာ အများဆုံး နေရာယူထားသည့် သီးနှံလည်း ဖြစ်ပါသည်။ နှမ်း၏အားသာချက်မှာ မျိုးစေ့သီးသန့်ဝယ်ယူရန်မလိုခြင်း၊ စိုက်ရက်တိုခြင်း (ဆီကြိတ်နှမ်းသည် စိုက်ရက် ၇၀ ~ ၈၀ သာ လိုအပ်သည်)၊ တစ်နှစ်ပတ်လုံး စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရန်ရေများစွာ မလိုခြင်းတို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် နွေရာသီ၊ မိုးရာသီနှင့် ဆောင်းရာ သီတို့တွင် နှစ်ပတ်လည် စိုက်ပျိုးနိုင်သောသီးနှံ ဖြစ်ပါသည်။ နှမ်းသည်စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရာ၌လည်း စွန့်စားရခြင်း (risk) နည်းသော ကောက်ပဲသီးနှံအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် တစ်နှစ်လျှင် ၇၀၀,၀၀၀~၉၀၀,၀၀၀ တန် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် နေသည့် ကမ္ဘာ့နှမ်းထုတ်လုပ်မှုအများဆုံး ငါးနိုင်ငံအနက် တစ်နိုင်ငံအဖြစ် ကုလ သမဂ္ဂ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ကြီး (FAO) ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ခံရ သည့် နှမ်းစိုက်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။ နှမ်းအထွက်အား ကာလပေါက်ဈေးဖြင့် တွက်ချက်ကြည့်မည်ဆိုသော် မြန်မာနိုင်ငံသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၇၀၀ ~ ၉၀၀ အထိ တန်ဖိုးရှိသော စားကုန်များကို နှစ်စဉ်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နေသော နိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။ (နှမ်းတန်ဖိုးအား တစ်တန်လျှင်ဒေါ်လာ ၁,၀၀၀ (ပျမ်းမျှ) ဖြင့် တွက် ချက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်လာ ၁,၀၀၀ သည် ဆီကြိတ်နှမ်း၏တန်ဖိုး ဖြစ်ပါ သည်။ စားနှမ်းများဖြစ်ကြသည့် နှမ်းနက်၊ နှမ်းဖြူ၊ အော်ဂဲနစ်နှမ်းနှင့် ချင်းပြည် နယ်နှမ်းတို့မှာ တစ်တန်လျှင် ဒေါ်လာ ၂,၀၀၀ ခန့် ရှိပါသည်။)

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းနှမ်းစားသုံးမှုကို ကြည့်မည်ဆိုပါက ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ပိုင်းများ၌ စားအုန်းဆီတင်သွင်းမှု တစ်စထက်တစ်စ များပြားလာသည့်အလျောက် နှမ်းဆီစားသုံးမှုမှာ တစ်ရှိန်ထိုး ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အဖြစ် ပြည် တွင်း နှမ်းဆီကြိတ်မှု လျော့နည်းလာသည်။ ပြည်တွင်းနှမ်းစားသုံးမှုမှာ တစ်မဟုတ် ချင်း နည်းပါးသွားပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် နှမ်းထုတ်လုပ်မှု (supply) မှာ ပြည်

တွင်း လိုအပ်ချက် (demand) ကို ကျော်လွန်နေပြီ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ထုတ်လုပ်မှု ပိုလျှံနေသည့်နှမ်းများအား ပြည်ပသို့ရောင်းချရန် ကုန်သွယ်ရေးမိတ်ဖက်ကောင်း နိုင်ငံများ (good trade partners) ကို ရှာဖွေရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၉၉၁-၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် နှမ်းအိတ်စပို့အား စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်အထိ ဆီကြိတ်နှမ်းများအဖြစ် ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချခဲ့ရသဖြင့် ဈေးကောင်းမရရှိခဲ့ပါ။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်း၌ ဂျပန်နိုင်ငံအနေဖြင့် မြန်မာနှမ်းနက်ကို တရုတ် နှမ်းနက်၏နေရာတွင် အစားထိုး၍ နှစ်စဉ်ဝယ်ယူပေးခဲ့ခြင်းကြောင့် မြန်မာနှမ်း နက်သည် ဂျပန်ဈေးကွက်ကို ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံသည်နှမ်း နက်နှင့်အတူ ဆီကြိတ်နှမ်းကိုလည်း မြန်မာနိုင်ငံမှဝယ်ယူခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှ အစပြုကာ ဂျပန်နှမ်းလုပ်ငန်းရှင်များသည် မြန်မာနှမ်းအိတ်စပို့တာများအား လက်တွဲ ခေါ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

နှမ်းသည် စားကုန်တစ်ခုဖြစ်သည့်အတွက် ပြည်ပမှ နှမ်းဝယ်ယူတင်သွင်းခြင်း သည် ဂျပန်နိုင်ငံ စားသုံးသူများ၏ ကျန်းမာရေးအတွက် လွန်စွာအရေးကြီးသည်ဟု ဂျပန်နှမ်းလုပ်ငန်းရှင်များက ယူဆကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဂျပန်နှမ်းလုပ်ငန်းရှင်များ သည် မြန်မာနှမ်းအိတ်စပို့တာများအား ရိတ်သိမ်းလွန် နှမ်းအခြောက်ခံနည်းနှင့် သိုလှောင်နည်း၊ နှမ်းသန့်စင်ပုံ သန့်စင်နည်း၊ နှမ်း၌ပါဝင်သော ဖရီးဖက်တီးအက် ဆစ် (free fatty acid) တိုင်းတာနည်း၊ အစိုဓာတ် (moisture) တိုင်းတာနည်း၊ ပိုး သတ်ဆေးဓာတ်ကြွင်း (chemical residue) စစ်ဆေးခြင်း၊ နှမ်းများအား ပေါ်လီ ပရိုပလင်း (polypropylene) ပလတ်စတစ်အိတ်များဖြင့်ထည့်ကာ ကွန်တိန်နာ အတွင်း သွတ်သွင်းသည့်အခါ လိုက်နာရန် အချက်အလက်များ စသည်တို့အား အသေးစိတ် သင်ကြားပြသပေးပါသည်။ ထို့ပြင် တောင်သူများ နှမ်းစိုက်သည့်အခါ၌ လည်းကောင်း၊ နှမ်းရိတ်သိမ်းသည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ နှမ်းသန့်စင်သည့်အခါ၌ လည်းကောင်း၊ နှမ်းသင်္ဘောတင်သည့်အခါ၌လည်းကောင်း ဂျပန်လုပ်ငန်းရှင်များ သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့လာရောက်၍ နှမ်းစိုက်ခင်းများ၊ နယ်နှမ်းပွဲရုံများ၊ ရန်ကုန် နှမ်းသန့်စင်စက်များ၊ ရန်ကုန် နှမ်းသိုလှောင်ရုံများအား လှည့်လည်ကြည့်ရှု စစ် ဆေးကြပါသည်။

ဤစာအုပ်၌ ဂျပန်ထရေးဒင်းကော်ပိုရေးရှင်းများနှင့် နှမ်းထုတ်လုပ် ဖြန့်ဖြူး ရောင်းချသည့်ကုမ္ပဏီများ မည်သို့အချိတ်အဆက်ပြုလုပ်ကာ မြန်မာနှမ်းအား ဝယ်ယူပုံ၊ နှမ်းအားသင်္ဘောတင်ရန် ပြင်ဆင်ပုံအဆင့်ဆင့်၊ ဂျပန်ကုမ္ပဏီများ အာရုံ

စိုက်သည့် မြန်မာ့နှမ်းစိုက်ဒေသများအကြောင်း၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၂ ခုနှစ်ထိ ဂျပန်နိုင်ငံက မြန်မာ့နှမ်းဝယ်ယူခဲ့သည့် တန်ချိန်အရေအတွက်နှင့် ဈေးနှုန်းများ၊ ဂျပန်ထရေးဒင်းကော်ပိုရေးရှင်းများ နောက်ခံသမိုင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများ၊ နှမ်းထုတ်လုပ် ဖြန့်ဖြူးရောင်းချသည့် ဂျပန်ကုမ္ပဏီများ၏ လက်ရှိ မြန်မာ့နှမ်းဝယ်ယူမှုအခြေအနေ၊ မြန်မာ့နှမ်းနက်အရည်အသွေး မြှင့်တက်လာခြင်းကြောင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် တရုတ်ဝယ်လက်များ မြန်မာ့ဈေးကွက်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ကာ မြန်မာ့နှမ်းနက်အား ဂျပန်နှင့် အပြိုင်ဝယ်ယူပုံ၊ တရုတ်နှမ်းကုန်သည်များသည် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းကိုသုံး၍ မြန်မာ့နှမ်းကို ယူနန်ပြည်နယ်သို့ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းကြောင့် စရိတ်စကသက်သာသဖြင့် မြန်မာ့နှမ်းကို အခြားနိုင်ငံမှ နှမ်းများထက် ဈေးနှုန်းချိုသာစွာ ဝယ်ယူနိုင်သည့်အားသာချက်၊ တရုတ်နိုင်ငံ၏ နှမ်းဝယ်ယူမှု တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တန်ချိန်အရေအတွက် များပြားလာပုံ၊ မြန်မာ့နှမ်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု နောက်ခံသမိုင်း၊ မြန်မာ့နှမ်းနှင့် နှမ်းဆီအိတ်စပို့အခြေအနေ၊ ဂျပန်နိုင်ငံ၊ တရုတ်နိုင်ငံ၊ တောင်ကိုရီးယားနှင့် တိုင်ဝမ်နိုင်ငံအပါအဝင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးများ၏ စားနှမ်းနှင့် နှမ်းဆီ စားသုံးမှုအခြေအနေတို့ကို လက်လှမ်းမီသလောက် အချက်အလက်များစုဆောင်း၍ ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်ပိုင်း၌ မြန်မာ့ရိုးရာဟင်းချက်ဆီများ ဖြစ်ကြသည့် နှမ်းဆီနှင့် ပဲဆီနေရာများကို အစားထိုးဝင်ရောက်လာသည့် စားအုန်းဆီအကြောင်းကိုလည်း တင်ပြထားပါသည်။ အထူးသဖြင့် စားအုန်းဆီ မြန်မာဈေးကွက်ကို ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်လာပုံ၊ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးများ စားအုန်းဆီစားသုံးမှုအခြေအနေ၊ ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ၊ လက်ရှိ တနင်္သာရီတိုင်းရှိ ဧက သိန်းဂဏန်းရှိသည့် မြန်မာ့ဆီအုန်းစိုက်ခင်းများအခြေအနေ၊ မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ဆီအုန်းအား မြန်မာနိုင်ငံ၌ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးသင့်ကြောင်း၊ ဆီအုန်းအသီးများမှ စားအုန်းဆီထုတ်လုပ်သည့် ရီဖိုင်နရီများ အမြန်တည်ဆောက်၍ စားအုန်းဆီများထုတ်လုပ်ကာ ပြည်တွင်း၌စားသုံးသင့်ကြောင်း စသည်တို့ကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

ဤစာအုပ်၏ရည်မှန်းချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နှမ်းကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး စိုက်ပျိုးကာ နှမ်းအထွက်မြှင့်တင်ရေး၊ နှမ်းအိတ်စပို့တန်ချိန်တိုးမြှင့်ရေး၊ အိတ်စပို့အဆင့်မီ နှမ်းဆီနှင့် အဆင့်မြင့် စားနှမ်းအမယ်များ ထုတ်လုပ်ရေး၊ ပြည်တွင်းဆီအုန်းစိုက်ခင်းများမှ ထွက်ရှိလာသော ဆီအုန်းအသီးများကို ပြည်တွင်းတွင် ကြိတ်ခွဲကာ ရီဖိုင်နရီများဖြင့် စားအုန်းဆီထုတ်လုပ်၍ ပြည်တွင်းသို့ဖြန့်ဖြူးရေး၊

စားအုန်းဆီ အင်ပို့တာမှ စားအုန်းဆီအိတ်စပို့တာအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းရေးတို့ ဖြစ်
မြောက်လာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း (၁)

မြန်မာနှမ်း ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်သို့ စတင်ဝင်ရောက်ခြင်း

(၁၉၉၁-၂၀၀၁ ခုနှစ်)

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပျူခေတ်နှင့် ပုဂံခေတ်များ၌ နှမ်းကို စတင်စိုက်ပျိုးခဲ့ကြောင်း သမိုင်းမှတ်တမ်းများတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ပုဂံခေတ်ကျောက်စာများတွင် နှမ်း အကြောင်း ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်ဟု ဆိုသည်။ စိုက်ပျိုးသည့် နှမ်း အမျိုးအစားမှာ နှမ်းဝါဖြစ်ကြောင်း၊ ကျောက်ဆည်၌ စတင်စိုက်ပျိုးခဲ့ကြကြောင်း သိရှိရသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံ၌မူ အလွန်ရှေးကျသည့် Jomon ခေတ်၌ နှမ်းကို တွေ့ရှိခဲ့ သည်ဟု ဆိုသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ စီးပွားဖြစ်နှမ်းစိုက်ပျိုးမှုအလေ့အထမှာမူ ဗြိတိသျှကိုလိုနီခေတ် ၌ မြန်မာနိုင်ငံသို့ အလုံးအရင်းဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်လာခဲ့ကြသော အိန္ဒိယလူမျိုး များထံမှ ရရှိခဲ့ခြင်းဟု ယူဆရသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင်နှမ်းကို သဘာဝအလျောက် ပေါက်သော အပင်ရိုင်းများအဖြစ် ဘီစီ ၃၀၀၀ ခန့်၌ ကနဦးတွေ့ရှိခဲ့သည့် အရပ် ဒေသမှာ ဆာဗားနား (Savanna) ခေါ် အာဖရိကတိုက်မြောက်ပိုင်းဖြစ်သော်လည်း နှမ်းကို စီးပွားဖြစ် စတင် စိုက်ပျိုး သုံးစွဲခဲ့ကြသည့် နိုင်ငံနှစ်နိုင်ငံမှာ အီဂျစ်နိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ကလီယိုပက်ထရာဘုရင်မကြီးသည် နှမ်းဆီကို ခန္ဓာ ကိုယ်လိမ်းသည့် အလှဆီတစ်မျိုးအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့သည်ဟု ဂျပန်နှမ်းသုတေသီ များက မှတ်တမ်းများ၌ ရေးသားထားခဲ့ကြသည်။

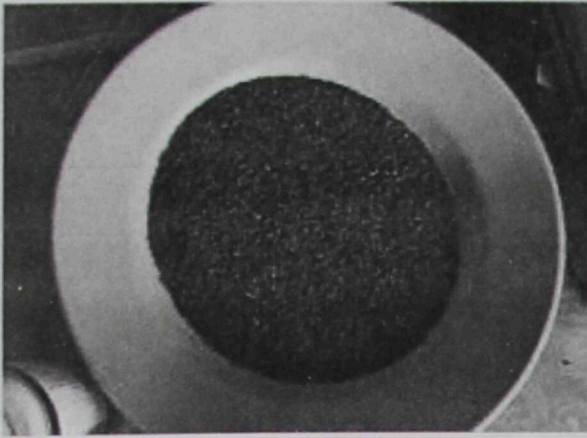
ချင်းပြည်နယ် ပလက်ဝမြို့နယ်တွင် စိုက်ပျိုးသော အစေ့သေးနှမ်းမှာ ဂျပန် နိုင်ငံတွင် အလှဆီထုတ်လုပ်ရာ၌လည်း အသုံးပြုကြောင်း သိရှိရသည်။ အိုဆာကာ မြို့အခြေစိုက် ဝါဒါမန်ကုမ္ပဏီက နှစ်စဉ် ဝယ်ယူတင်သွင်းသည့် ချင်းပြည်နယ်ထွက် နှမ်းနှင့်ထုတ်လုပ်ထားသည့် ခန္ဓာကိုယ်လိမ်းအလှဆီကို ၂၀၂၃ ခုနှစ် မတ်လအတွင်း စာရေးသူထံ ဂျပန်နိုင်ငံ အိုဆာကာမြို့မှ ဖုန်းဆက်၍ တကူးတက ပေးပို့လာသည့် ဓာတ်ပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။ ချင်းပြည်နယ်ထွက် အဆိုပါနှမ်း၌

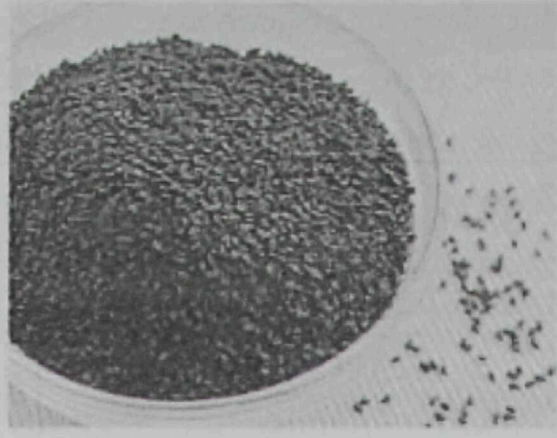
လစ်ဂနမ်ဓာတ် (lignan) များစွာပါဝင်ခြင်းကြောင့် ဆေးများ ဖော်စပ်ရန်၊ အလှဆီများ ပြုလုပ်ရန် လွန်စွာသင့်လျော်ကြောင်း၊ အဆိုပါ ချင်းနှမ်းကို ဂျပန်နိုင်ငံသို့ မိတ်ဆက်ပေးသဖြင့် စာရေးသူအား ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်းဖြင့်လည်း ပြောကြားခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏နှမ်းစိုက်ပျိုးမှုနှင့်စားသုံးမှုအစဉ်အလာသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် ကူးလူးဝင်ရောက်လာခဲ့ခြင်းဟု ယူဆရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၁၉၃၈-၁၉၃၉ ခုနှစ်များ၌ ပြည်ပသို့ဆန်တန်ချိန် ၃ သန်းခန့်အား ကမ္ဘာ့အများဆုံး ဆန်တင်ပို့ရောင်းချနိုင်သည့် နိုင်ငံအဖြစ် စံချိန်တင်နိုင်ခဲ့ခြင်းမှာလည်း ထိုခေတ် ထိုအချိန်အခါက စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍ၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်လာကြသည့် အိန္ဒိယလူမျိုးများ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုနှင့် ၎င်းတို့၏အကျိုးဆက်များကြောင့်ဟု မှန်းဆရသည်။

ယခုအချိန်အခါ၌လည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်၌ နှမ်းအများဆုံးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သော နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ်လည်းကောင်း၊ နှမ်းအများဆုံး အိတ်စပို့လုပ်နိုင်သောနိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ်လည်းကောင်း၊ အရည်အသွေးကောင်းသည့် နှမ်းနက်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်သည့် နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ်လည်းကောင်း ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း နှမ်းနက်ကောင်း စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်နိုင်ငံဖြစ်ခြင်းနှင့် မြန်မာတောင်သူများသည် နှမ်းစိုက်ကျွမ်းကျင်မှုရှိခြင်းတို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နှမ်း

အိန္ဒိယနှမ်းနက်

မြန်မာနှမ်းနက် (စမုန်နက်)

စိုက်ပျိုးခြင်း အစဉ်အလာသည် ဗြိတိသျှတို့က ကိုလိုနီခေတ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ သို့ခေါ်ဆောင်လာသည့် အိန္ဒိယလူမျိုးများနှင့် ဆက်နွယ်မှုရှိနိုင်သည်ဟု ယူဆရ သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ နှမ်းကို ပျူခေတ်နှင့်ပုဂံခေတ်တို့တွင် စတင်တွေ့ရှိခဲ့သော်လည်း စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးခြင်းသည် ဗြိတိသျှကိုလိုနီခေတ် ရောက်သည့်အခါမှ တွင်ကျယ် လာကြောင်း၊ စီမံကိန်းချစိုက်ပျိုးခြင်းစနစ်အား စတင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ မှတ်တမ်းများအရ ကိုလိုနီခေတ်စောစောပိုင်း ၁၈၉၄- ၁၈၉၅ ခုနှစ်၌ နှမ်းစိုက်ပျိုးမှုဧရိယာသည် ၁၇၀,၀၀၀ ဟက်တာ ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၂၇- ၁၉၂၈ ခုနှစ်၌ နှမ်းစိုက်ဧရိယာမှာ ဧကတစ်သန်းကျော်ရှိကြောင်း သုတေသီတစ်ဦး ၏ မှတ်တမ်း၌ ဖော်ပြခဲ့သည်။* (ဇယား ၁)

ကိုလိုနီခေတ်တစ်လျှောက် နှမ်းကိုအရေးကြီးဆီထွက်သီးနှံ (prioritized ed- ible oil crop) အဖြစ်သတ်မှတ်၍ စိုက်ပျိုးခဲ့ခြင်းကြောင့် လွတ်လပ်ရေးရရှိသည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၌ နှမ်းစိုက်ဧရိယာသည် ၅၅၉,၀၀၀ ဟက်တာအထိ မြင့်တက်လာခဲ့ သည်။ လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက် ခေတ်အဆက်ဆက် နှမ်းကို ဦးစားပေးစိုက်ပျိုး သည့် မူဝါဒအား တစ်သမတ်တည်းထားရှိ၍ ကျင့်သုံးခဲ့သဖြင့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ထိကာလအတွင်း နှမ်းစိုက်ပျိုးဧရိယာသည် နှစ်ဆ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ အထွက် နှုန်းလည်း တိုးခဲ့သည်။

* 'An Introduction to the Political Economy of Burma' by J.S. Furnivall (Ran- goon, Burma Book Club, 1931)

(ဇယား ၁)
 Area Under Dry Crops in 1927-28.
 (From the Season and Crop Report.)

District	Cotton	Ground Nut	Sesamum		Pulses	Millet
			Early	Late		
Lower Chindwin	36,643	24,463	35,936	83,078	160,815	160,074
Sagaing	79,050	20,656	18,435	79,004	199,153	68,794
Meiktila	49,269	18,585	122,430	4,619	85,046	75,744
Myingyan	78,239	170,237	123,013	23,566	206,206	139,348
Pakokku	3,213	148,458	18,381	35,996	93,682	177,920
Magwe	8,497	123,291	225,541	1,045	134,066	154,433
Thayetmyo	45,514	5,752	68,052	...	6,326	22,621
Total Chief producing Districts	300,425	511,442	611,788	227,308	885,240	798,934
Total for Burma	311,144	540,071	734,895	286,430	1,348,342	946,615

Source : 'An Introduction to the Political Economy of Burma' by J.S. Furnivall (Rangoon, Burma Book Club, 1931)

အစိုးရအဆက်ဆက်အနေဖြင့် ဆီထွက်သီးနှံများအနက် နှမ်းကိုဦးစားပေးသီးနှံအဖြစ် စိုက်ပျိုးရေးဇယား အများဆုံး သတ်မှတ်ပေးခဲ့ခြင်းမှာ နှမ်းစိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်သည့်အချိန်ကာလမှာ တိုတောင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရာသီဥတုများစွာ ဖောက်ပြန်မှုမရှိက စိုက်ပျိုးရန်လွယ်ကူခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်မတိုင်မီ ထိ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အဓိကထား၍ စားသုံးသောဟင်းချက်ဆီမှာ မြေပဲဆီနှင့်နှမ်းဆီတို့ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းတို့အနက်၊ မြေပဲစိုက်ရန်လိုအပ်သောအချိန်မှာ ခြောက်လခန့် ကြာမြင့်သည့်အတွက် ၎င်းထက် စိုက်ချိန်ထက်ဝက်ခန့် တိုတောင်းသောနှမ်းကို ပိုမိုနေရာပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆရသည်။

ဆိုရှယ်လစ်ခေတ် (၁၉၆၂-၁၉၈၈) ၌ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ အိုဒီအေ (ODA - Official Development Assistance) ဂျပန်ယန်းချေးငွေ (Japan Yen Loan) ဖြင့် ဆည်များ၊ ရေလှောင်ကန်များ တည်ဆောက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့သည့်အလျောက် ရေသွင်းနှမ်း စိုက်ပျိုးခြင်းအား စတင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့သည်။ မိုးနှမ်းသာမက မိုးကြိုနှမ်း

(နေ့နှမ်း) ကိုပါ ဖြည့်စွက်စိုက်ပျိုးနိုင်သောကြောင့် နှမ်းစိုက်နိုင်သည့်ရာသီသည် တစ်ရာသီမှ နှစ်ရာသီသို့ တိုးမြှင့်လာသည်။ ယင်းအကျိုးဆက်ကြောင့် နှမ်းစိုက်ဧရိယာ ၂၀-၃၀% ပိုမိုများပြားလာသည့်အလျောက် နှမ်းအထွက် သိသိသာသာ တိုးလာခဲ့သည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် အထွက်ကောင်းသည့်နှမ်းမျိုးသစ်များအား သုတေသနပြုကာ တောင်သူများအား ထုတ်ပေးဖြန့်ဝေနိုင်ခဲ့ခြင်းကလည်း နှမ်းအထွက်နှုန်းတိုးခြင်းအား အကျိုးပြုစေခဲ့သည်။

၁၉၈၈-၁၉၈၉ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံသည့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်တွင်းစားသုံးဆီ ဖူလုံစေရန် စီမံချက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နှမ်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုပိုမိုအရှိန်အဟုန်ကောင်းလာသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်၌ နှမ်းအထွက် ၃၇၆,၀၀၀ တန် ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၌ ၈၄၀,၀၀၀ တန်သို့ ထိုးတက်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော် လွတ်လပ်ရေးရရှိခဲ့ပြီးနောက် အစိုးရခေတ်အဆက်ဆက် နှမ်းစိုက်ဧရိယာသည် ဆီထွက်သီးနှံများအနက် အများဆုံးဖြစ်ခဲ့သည်။ ယင်းဖြစ်စဉ်များသည် မြန်မာတောင်သူများအား နှမ်းစိုက်အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သူများ (တစ်နည်းအားဖြင့်) နှမ်းစိုက်ကျွမ်းကျင်သူများ ဖြစ်လာစေသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ်ခန့်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် ရင်ဘောင်တန်းလျက် ကမ္ဘာပေါ်၌ နှမ်းအများဆုံးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သောနိုင်ငံ ငါးနိုင်ငံအနက် တစ်နိုင်ငံအဖြစ် ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။

(ဇယား ၂) ၂၀၁၈ ခုနှစ်၌ နှမ်းအများဆုံး ထုတ်လုပ်ခဲ့သည့်နိုင်ငံ ငါးနိုင်ငံ

စဉ်	နိုင်ငံအမည်	တိုက် (Continent)	တစ်နှစ်လျှင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သော နှမ်းတန်ချိန်ပေါင်း
၁	ဆူဒန်	အာဖရိက	၉၈၁,၀၀၀ တန်
၂	မြန်မာ	အာရှ	၇၆၉,၀၀၀ တန်
၃	အိန္ဒိယ	အာရှ	၇၄၆,၀၀၀ တန်
၄	နိုင်ဂျီးရီးယား	အာဖရိက	၅၇၃,၀၀၀ တန်
၅	တန်ဇနီးနီးယား	အာဖရိက	၅၆၁,၀၀၀ တန်

Source : United Nations Food and Agriculture Organization (UNFAO) Statistics (FAOSTAT)

ဆက်လက်ဖတ်ရှုလိုပါက စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊
ဗဟိုစာကြည့်တိုက် (e-Library) တွင်
လာရောက်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

ကမ္ဘာလွမ်းမည့် မြန်မာ့နှမ်း

မြန်မာနိုင်ငံအဖို့ အရေးကြီးသော ပြည်ပပို့ကုန် ကောက်ပဲသီးနှံ အမယ်တစ်မျိုး ဖြစ်သည့် ဆီထွက်သီးနှံ နှမ်းစိုက်ပျိုးခြင်း၊ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်သို့ ထိုးဖောက်ခြင်း၊ နိုင်ငံတကာ ဝယ်လက်များ မြန်မာနိုင်ငံတွင်း အခြေချခဲ့ကြပုံကို ရေးသားဖော်ပြထားသည့် စာအုပ်ဖြစ် သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် တစ်နှစ်လျှင် ၇၀၀,၀၀၀~၉၀၀,၀၀၀ တန် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နေပြီး ကမ္ဘာ့နှမ်းထုတ်လုပ်မှုအများဆုံး ငါးနိုင်ငံအနက် တစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ မြန်မာ့နှမ်း အဓိက ဝယ်လက်များဖြစ်ကြသော ဂျပန်နှင့် တရုတ်တို့ နှမ်းဈေးကွက်ကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဝင်ရောက်လာကာ အဝယ်သက်သက်သာမက နည်းပညာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများကို အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည်။

ထို့ပြင် မြန်မာ့နှမ်းဆီနှင့် မြေပဲဆီဈေးကွက်တွင် စားအုန်းဆီ အစားထိုး ဝင်ရောက်လာ ပြီး နှမ်းဆီစားသုံးမှု လျော့ကျလာခဲ့ချိန်တွင် တစ်ဖက်ကလည်း နှမ်း၊ နှမ်းဆီ၊ အဆင့်မြှင့် စားနှမ်းထုတ်ကုန်များကို ပြည်ပသို့ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် တင်ပို့နိုင်သော နိုင်ငံအဖြစ်သို့ တက်လှမ်းနိုင်ရေး၊ နိုင်ငံ၏ ဆီစားသုံးမှု လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် ဆီအုန်း စိုက်ခင်းများမှ ဆီအုန်းအသီးများကို ပြည်တွင်း၌ကြိတ်ခွဲ၍ စားအုန်းဆီထုတ်လုပ်ပြီး ပြည်တွင်း၌ လုံလုံလောက်လောက် စားသုံးနိုင်ရေး၊ ဆီအုန်းကို တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် စားအုန်းဆီအင်ပို့တာနိုင်ငံ (palm oil importing country) နိုင်ငံအဆင့်မှ စားအုန်းဆီ အိတ်စပို့တာနိုင်ငံ (palm oil exporting country) အဆင့်သို့ ကူးပြောင်းနိုင်ရေးတို့ကို ရည်ရွယ် ရေးသား ဖော်ပြထားသည်။

ISBN 978-99986-51-34-0

SPLK 2 8500
(စိုက်ပျိုးရေး)ကမ္ဘာလွမ်းမည့်
မြန်မာနှမ်း

9 U.MH001 >